

JAARVERSLAG 2021

PATIËNTENADVIESRAAD

Foto: Paul Lagro

Radboudumc

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Inleiding	5
1. Activiteiten	6
1.1 PAR-vergaderingen.....	6
1.2 Adviezen aan de Raad van Bestuur	6
1.3 Overige PAR-adviezen	9
1.4 Speerpunten van de PAR.....	9
1.4.1 COVID-19	9
1.4.2 Nieuwe organisatie- en besturingsmodel Radboudumc (project Fit for the Future).....	10
2. Patiëntparticipatie.....	11
2.1 Afdelingsadviesraden	11
2.2 Patiëntparticipatie patiëntenzorg	13
2.3 Patiëntparticipatie onderzoek.....	14
2.4 Patiëntparticipatie onderwijs.....	14
2.5 Individuele patiëntvertegenwoordigers.....	15
2.6. Pool patiëntvertegenwoordigers	15
3. Vertegenwoordiging.....	16
3.1 Overlegvormen intern	16
3.2 Bijeenkomsten intern	16
3.3 Presentaties.....	17
3.4 Externe overlegvormen	17
3.5 Bijeenkomsten extern	18
3.6 Samenstelling PAR.....	19
4. Informatie en contact.....	22
Bijlage I: besproken onderwerpen tijdens PAR vergaderingen 2021.....	23
Bijlage II: overige PAR-input en adviezen	24

Voorwoord

Ondanks de beperkingen van Corona zet de PAR het werk in 2021, weliswaar digitaal, volledig voort. Helma Verbakel of Karen Hekking wonen de wekelijkse COVID-bijeenkomsten bij en delen hun zorgen over de uitgestelde zorg. De PAR waardeert de enorme inzet van de medewerkers in de Coronatijd en steekt hen een hart onder de riem met een Kerstboodschap.

F4TF (het nieuwe organisatiemodel) vergt veel aandacht van de PAR. In juli levert de PAR onder andere een bijdrage aan het formuleren van KPI's vanuit het patiëntenperspectief. Na de enorme inspanning van de kwartiermakers in het voorjaar, is de PAR in de zomer aan de beurt om hun inrichtingsplannen (15 stuks en 850 pagina's) door te worstelen en te beoordelen. De PAR geeft zijn reactie in november. De PAR ziet in het nieuwe model mogelijkheden om de ambitie van het Radboudumc om het meest persoonsgerichte ziekenhuis te zijn daadwerkelijk te

realiseren. Een nieuwe organisatiestructuur is daarvoor echter geen garantie. De PAR vraagt dan ook blijvend aandacht voor de benodigde cultuuromslag van aanbod- naar vraaggericht denken en handelen, zodat dit laatste in de haarvaten van de organisatie wordt verankerd.

In juli vindt op initiatief van de PAR een bijeenkomst plaats met alle afdelingsadviesraden om met elkaar te discussiëren hoe patiëntparticipatie in het nieuwe organisatiemodel kan worden vormgegeven.

Samen met een aantal voorzitters en leden van de afdelingsadviesraden is de werkgroep 'Contact met de achterban' opgericht wat resulteert in een bijeenkomst over dit onderwerp voor alle afdelingsadviesraden. De werkgroep blijft voortbestaan en buigt zich over nieuwe thema's die bijdragen aan de professionalisering van de patiëntparticipatie.

2021 staat in het teken van afscheid en verwelkomen. In februari overlijdt Yvonne Oude Luttikhuis, vice voorzitter van de PAR. Yvonne heeft zich vanaf 1 september 2014 ingezet voor de belangen van patiënten van het Radboudumc, waarmee zij aan de wieg stond van de medezeggenschap van patiënten. Het laatste jaar liet haar gezondheid te wensen over en hoe graag zij ook wilde, het lukte haar niet meer om haar kenmerkende bijdrage te kunnen leveren aan de PAR. Met haar verliest de PAR een lid dat zich met verve vanuit het patiëntenperspectief heeft ingezet voor onder andere de griepcampagne, de jurering van de aanvragen voor (junior) principal clinicians en de patiëntveiligheidsprijs. Als geen ander hield zij de organisatie een spiegel voor wanneer het ging om persoonsgerichtheid en wist zij haar vinger op de gevoelige plek te leggen zonder confronterend te zijn. Wij gaan haar betrokkenheid en warmte missen.

Eind 2021 kiest Claudia van Trigt, secretaresse sinds mei 2017, voor een ander loopbaanperspectief en verlaat de PAR in december. Claudia staat altijd voor iedereen klaar en heeft alle PAR-leden ondersteund met raad en daad bij hun werk. Zij floreerde wanneer ze creatief bezig kon zijn: of het nu om ICT-oplossingen ging of om het verfraaien van documenten en Power Point presentaties.

In augustus neemt de PAR afscheid van twee leden: Monique Gotschalk en Anne-Marie Vreman. Na 8 jaar PAR-lid te zijn geweest zit hun benoemingstermijn erop. Monique laat haar sporen na op het gebied van kwaliteit van zorg, innovatie en EHealth. Zij is lid van de werkgroep Preventie, van de Commissie Behandelwensen en van het NFU-kennisnetwerk "Patiënt als partner". Anne-Marie focust zich op patiëntparticipatie in het onderzoek en onderwijs. Daarnaast is ze jurylid voor de innovatievoorstellen van eerstejaars studenten Geneeskunde en Biomedische Wetenschappen en voor de patient involvement award van het RIHS.

De nieuwe leden Gérard Hendriks, Tanja Schoenmakers en Peter de Goede starten in januari. Zij vinden snel hun weg in het Radboudumc en gaan met veel energie aan de slag.

De inzet van de PAR en de decentrale afdelingsadviesraden begint vruchten af te werpen. Niet alleen zijn er weer nieuwe afdelingsadviesraden, maar ook neemt de vraag vanuit de organisatie toe om mee te denken vanuit het patiëntenperspectief. In 2021 zijn hierover 136 gesprekken gevoerd. Opmerkelijk is, dat steeds meer medewerkers de PAR weten te bereiken met de vraag om van meet af aan, bij de gedachtenvorming en totstandkoming van een project of innovatie, patiënten te betrekken en niet meer alleen achteraf bij de evaluatie van een project. Of zoals een van hen het verwoordt: "Ik realiseer me dat we als zorgverlener veel te veel denken heel goed te weten wat voor de patiënt relevant is. Als alles eenmaal in gang is gezet vragen we pas naar de ervaringen van de patiënt. We moeten voortaan samen mét de patiënt starten bij de eerste ideevorming."

Wanneer dit motto het uitgangspunt vormt voor de komende periode, dan ziet de PAR de toekomst van patiëntparticipatie in het Radboudumc met veel vertrouwen tegemoet.

Rianne Ekkelboom
Voorzitter Patiëntenadviesraad

Inleiding

De Patiëntenadviesraad (PAR) bestaat uit een voorzitter en acht leden, allen vrijwilligers. Daarnaast ondersteunen een ambtelijk secretaris en secretaresse, beide medewerkers van het Radboudumc, de adviesraad.

De PAR heeft een brede blik en komt op voor de gemeenschappelijke belangen van de patiënten van het Radboudumc. Dit doen wij door, gevraagd en ongevraagd, advies te geven aan de Raad van Bestuur over onderwerpen die van belang zijn voor het verlenen van goede, veilige en persoonsgerichte zorg aan patiënten. Daarbij gaat het om een breed scala aan onderwerpen, zoals kwaliteit van zorg, patiëntveiligheid, hoofdbehandelaarschap, persoonsgerichte zorg, patiënttevredenheid, bestuur en organisatie, digitalisering etc. Naast patiëntenzorg hebben wij ook aandacht voor het onderwijs en de opleidingen in het Radboudumc en het wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast stimuleren wij inspraak van patiënten op afdelingen van het Radboudumc. De PAR is hierbij aanjager en aanspreekpunt voor afdelingshoofden en initiatiefnemers.

De PAR is een medezeggenschapsorgaan van het Radboudumc en werkt binnen de kaders van de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen (Wmcz2018).

Als medezeggenschapsorgaan heeft de PAR het recht om over onderwerpen mee te praten en zo invloed uit te oefenen op de besluitvorming. De PAR wordt door de Raad van Bestuur om instemming of advies gevraagd over onderwerpen die zijn vastgelegd in de Wmcz2018.

Visie PAR

*Het uitbrengen van adviezen waarin de **stem van de patiënt** doorklinkt en daarmee invloed uitoefenen op het **ziekenhuisbrede** beleid en de strategie van de organisatie, op alle drie de kerntaken (patiëntenzorg, onderwijs, onderzoek). Daarbij zijn **patiënten actief betrokken**.*

1. Activiteiten

De activiteiten van de PAR bestaan uit het geven van gevraagde en ongevraagde adviezen, zowel formeel naar de Raad van Bestuur, als informeel naar beleidmakers, onderzoekers en initiatiefnemers die inbreng vragen vanuit het patiëntenperspectief. De PAR stimuleert en adviseert over patiëntparticipatie en woont diverse bijeenkomsten intern en extern bij, om daar de stem van de patiënt te laten horen.

Missie PAR

Het behartigen van de **gemeenschappelijke belangen van patiënten** door het op **structurele wijze vormgeven van medezeggenschap** waarbij het ijkpunt is **'wat betekent dit voor patiënten'**.

1.1 PAR-vergaderingen

De PAR-leden komen ten minste tien keer per jaar bij elkaar, voor formele vergaderingen, en tussentijds hebben zij geregeld digitaal contact via het besloten online netwerk Yammer, of ontmoeten zij elkaar tijdens extra overleggen of bijeenkomsten. Viermaal per jaar vindt aansluitend aan de PAR-vergadering een Overlegvergadering met de vertegenwoordiger van de Raad van Bestuur plaats.

Voor de vergaderingen nodigt de PAR medewerkers van het Radboudumc uit, voor een toelichting op onderwerpen die voor advies voorliggen of de aandacht van de PAR hebben. Hierna wordt hierover gezamenlijk gediscussieerd. Een overzicht van de besproken onderwerpen is opgenomen in bijlage I.

1.2 Adviezen aan de Raad van Bestuur

Als belangenbehartiger van het algemene patiëntenbelang adviseert de PAR de Raad van Bestuur over beleid en uitvoering van alle drie de kerntaken van het ziekenhuis: patiëntenzorg, onderzoek en onderwijs en opleiding. De PAR hanteert bij haar advisering steeds het ijkpunt: 'wat betekent dit voor patiënten?' De PAR betreft de afdelingsadviesraden bij de advisering als het onderwerp een specifieke afdeling betreft of wanneer het alle afdelingsadviesraden aangaat.

In het najaar voeren de voorzitter van de PAR en de Raad van Bestuur een verkennend gesprek over het instemmingsrecht van de PAR.

De PAR brengt advies uit aan de Raad van Bestuur over de onderwerpen zoals weergegeven in tabel I.

Tabel I: PAR-adviezen 2021

Onderwerp	Gevraagd/ongevraagd advies/zienswijze	Datum
<u>Gevraagd advies</u> : sluiting Radiotherapie-bunkers in Boxmeer	De PAR adviseert positief en vraagt daarbij aandacht voor een zorgvuldig ontmantelingsproces en adequate communicatie richting patiënten en netwerkpartners. Op advies van de PAR worden patiënten betrokken bij de planvorming rond de overheveling van zorg. De PAR zoekt over de sluiting van de bunkers ook contact met de cliëntenraad van het Maasziekenhuis.	11 februari 2021
<u>Gevraagd advies</u> : aanvullende PAR-reactie op de contourennota Fit for the Future	Na de reactie van de Raad van Bestuur op het eerste PAR-advies vraagt de PAR in een tweede advies nogmaals aandacht voor de thema's die voor patiënten belangrijk zijn: waarden- en vraaggerichtheid, structurele patiëntparticipatie, verantwoordelijkheidsstructuur rondom kwaliteit en veiligheid van zorg, hoofdbehandelaarschap en het toevoegen van een PatiëntEffectParagraaf aan de inrichtingsplannen van de kwartiermakers.	25 februari 2021
<u>Gevraagd advies</u> : jaarrekening 2020	De jaarrekening laat een positief resultaat zien en een solvabiliteitsratio die past binnen de banknorm en de intern gestelde norm. De PAR adviseert positief, en vraagt daarbij aandacht voor het feit dat er personele groei is, terwijl de productie niet mee groeit, en voor consequenties voor patiënten door het afschalen van reguliere zorg in verband met COVID-19.	29 maart 2021
<u>Gevraagd advies</u> : volumegroei van de productie	De PAR adviseert positief over de methodiek die wordt gehanteerd bij het toekennen van een volumegroei van de productie. Als aandachtspunten geeft de PAR mee: <ul style="list-style-type: none"> • de leidraad voor het opstellen van een Patiënt-EffectParagraaf mee te geven aan de aanvragers en te gebruiken bij de beoordeling zodat ook het effect voor de patiënt meegenomen wordt; • het visiedocument 'Persoonsgerichte zorg 2020-2022' aan de aanvragers mee te geven en te gebruiken bij de beoordeling zodat de Radboudvisie over dit speerpunt eenduidig wordt geïnterpreteerd; • de zorgvraag prominent leidend te laten zijn in plaats van het zorgaanbod; • de gegeven antwoorden op de vragen in het format te toetsen, vooraf en ook achteraf. 	8 juni 2021

<p><u>Gevraagd advies:</u> KPI's Fit for the Future</p>	<p>Vanuit patiëntperspectief heeft de PAR vragen en suggesties geformuleerd, op basis waarvan indicatoren kunnen worden vastgesteld. De PAR geeft daarbij aan dat het vanuit patiëntenperspectief relevant is dat de menselijke maat/maatwerk en authenticiteit van de patiënt in de KPI's terugkomt, ofwel, is de specifieke aandacht voor de wensen van de individuele unieke patiënt meegenomen? Daarnaast is ervoor gepleit dat deze thema's, evenals persoonsgerichtheid, worden geborgd en in de cultuur van het ziekenhuis verankerd.</p>	<p>10 juni 2021</p>
<p><u>Gevraagd advies:</u> raamovereenkomst Radboudumc – ZZG Zorggroep</p>	<p>De PAR onderschrijft het voornemen om met ZZG Zorggroep de krachten verder te bundelen, zodat een belangrijke bijdrage geleverd kan worden aan toekomstbestendige en persoonsgerichte gezondheidszorg voor de ouder wordende mens in de regio. De PAR pleit voor een expliciete focus op naasten en mantelzorgers bij het beleid. Zij vervullen immers een essentiële rol bij de afstemming en organisatie van zorg voor de ouder wordende mens.</p>	<p>21 juni 2021</p>
<p><u>Ongevraagd advies:</u> topkaderbeleid Fit for the Future</p>	<p>In het ongevroegd advies pleit de PAR ervoor dat in de profielen van het topkader een visie op, en expertise in, het stimuleren van vraag- en persoonsgerichte zorg niet mogen ontbreken.</p>	<p>30 september 2021</p>
<p><u>Gevraagd advies:</u> inrichtingsplannen van afdelingen, centra en instituten voor het project Fit for the Future</p>	<p>De PAR ziet in de plannen onvoldoende de structurele betrokkenheid van patiënten terug alsook de noodzakelijke kanteling en cultuuromslag van een aanbodgerichte naar een vraag- en waardengerichte organisatie en een duidelijke en uniforme verantwoordelijkheidsstructuur rondom kwaliteit en veiligheid van zorg. Ook wordt expliciete informatie over het vervolg van het medezeggenschapstraject gemist. De PAR is dan ook nog niet in staat om te adviseren over de inrichtingsplannen. In de uitgebrachte PAR-reactie wordt naast aandacht voor de genoemde punten, ook gevraagd om een PatiëntEffectParagraaf aan de inrichtingsplannen toe te voegen en waardenpeilingen bij patiënten te houden. Daarnaast pleit de PAR er in zijn reactie voor dat de ontwikkeling van zorgpaden aan de PAR ter instemming wordt voorgelegd.</p>	<p>8 november 2021</p>
<p><u>Gevraagd advies:</u> begroting en jaarplan 2022</p>	<p>De PAR adviseert positief, maar vraagt aandacht voor het blijvend waarborgen van de kwaliteit en veiligheid van zorg in het, door COVID-19 en Fit for the Future, drukke begrotingsjaar 2022.</p>	<p>16 november 2021</p>

Medewerkers van het Radboudumc kunnen de volledige adviezen nalezen op intranet:

<https://www.radboudumc.nl/intranet/organisatie/patientenadviesraad-radboudumc-par/adviezen>

Patiënten en andere externe geïnteresseerden kunnen voor meer informatie over de adviezen contact opnemen met de PAR, via de postbus: patientenadviesraad@radboudumc.nl

1.3 Overige PAR-adviezen

In persoonlijke gesprekken wordt gedurende het jaar aan de PAR gevraagd om mee te denken en te adviseren over beleidszaken, onderzoeksprojecten en diverse initiatieven. Het gaat daarbij onder andere over een helpdesk voor digitale zorg en de ontvangst van patiënten en bezoekers in de avond en nacht vanwege de verhuizing van de meldkamer van de afdeling Beveiliging uit de centrale hal.

Een overzicht van de besproken onderwerpen is na te lezen in bijlage II.

1.4 Speerpunten van de PAR

De PAR richt zich in 2021, naast het bevorderen van patiëntparticipatie, specifiek op een tweetal onderwerpen: COVID-19 en het nieuwe organisatie- en besturingsmodel voor het Radboudumc (project Fit for the Future).

1.4.1 COVID-19

Ook in 2021 heeft de COVID-19-pandemie grote impact op de ziekenhuiszorg. De PAR heeft groot respect en bewondering voor alle medewerkers van het Radboudumc, die er met vereende krachten, tomeloze energie en veerkracht voor zorgen dat de patiëntenzorg zoveel als mogelijk en op een goede en veilige

manier doorgang vindt. De PAR is vertegenwoordigd bij de wekelijkse COVID-bijpraatsessies en blijft daardoor op de hoogte van de actuele situatie in het ziekenhuis. Ook worden wij zo in de gelegenheid gesteld tot het stellen van vragen en het geven van adviezen. De PAR ondersteunt het Radboudbeleid om de voorzorgsmaatregelen (zoals het gebruik van mondkapjes) te handhaven en vraagt onder andere aandacht voor de communicatie richting patiënten en volgt kritisch de plannen rondom de inhaalzorg. We

adviseren om patiënten op de wachtlijst actief te benaderen voor extra ondersteuning met bijvoorbeeld pijnmedicatie of hulpmiddelen. Ook ondersteunen we het aanbieden van digitale consulten aan patiënten die dat wensen, en adviseren we om patiënten die niet digitaal vaardig zijn daarbij te helpen. Natuurlijk dient daarbij dezelfde professionele houding te worden gehanteerd als bij een fysiek consult. We denken hierbij bijvoorbeeld aan het beperken van de wachttijd voor patiënten in de 'digitale wachtkamer' en aan het aanbieden van de mogelijkheid om het consult bij te laten wonen door een naaste.

1.4.2 Nieuwe organisatie- en besturingsmodel Radboudumc (project Fit for the Future)

De Raad van Bestuur wil komen tot een nieuw organisatie- en besturingsmodel voor het Radboudumc. Uitgangspunt is de transitie van het huidige aanbodgerichte model naar een waarden- en vraaggericht model. De PAR is van mening dat een waarden- en vraaggericht model een mooie kans biedt om de zorg persoonsgericht en rondom de patiënt te organiseren, maar heeft hierover ook nog de nodige vragen en adviezen. In het ongevraagde PAR-advies over het Topkaderbeleid adviseert de PAR dan ook om persoonsgerichtheid op te nemen als competentie in de profielen van het topkader. De Raad van Bestuur neemt dit advies over en neemt in het profiel van de centrum directies, de directie van het Patiëntenzorg Instituut en het hoofd van het medical department op: *“de directie/het hoofd heeft een visie op en expertise in het stimuleren van waardengedreven zorg, uitgaande van het patiëntenperspectief.”*

In alle uitgebrachte PAR-adviezen in relatie tot Fit for the Future, vraagt de PAR aandacht voor de cultuurverandering die volgens de PAR nodig is om te komen van een aanbodgerichte naar een vraag- en waardengerichte organisatie. De PAR is van mening dat hier een omslag in denken en gedrag voor nodig is, omdat aanbodgericht werken immers nog te veel ‘in het DNA zit’ van de medewerkers. Voor dit belangrijke aspect ziet de PAR nog onvoldoende aandacht in bijvoorbeeld het leiderschapsprogramma. Met de directeur HR overlegt een afvaardiging van de PAR periodiek over onder andere persoonsgerichtheid bij de medewerkers en de gedragsverandering die nodig is om te komen van een aanbod- naar een vraaggerichte organisatie. De voorzitter van de PAR is betrokken bij het opstellen van een profielschets voor de opvolging van de HR-directeur en ook is zij als lid van de centrale selectiecommissie betrokken bij de benoeming van de kwartiermakers voor het nieuwe organisatie- en besturingsmodel. Op advies van de PAR-voorzitter wordt in de selectiegesprekken met de kwartiermakers expliciet gevraagd naar een visie op patiëntparticipatie en waardengedreven zorg en de wijze waarop de kandidaten daaraan vorm en inhoud willen geven. Hierover, en over de inhoud van de inrichtingsplannen start de PAR in het najaar met gesprekken met de kwartiermakers. Deze gesprekken worden door beide partijen als constructief en inspirerend ervaren. Vanuit perspectief van de kwartiermakers en patiënten wordt over en weer informatie uitgewisseld en worden tips gedeeld. Vervolggesprekken voor in 2022 worden dan ook ingepland.

Binnen het project Fit for the Future wordt door de PAR ook een concrete uitwerking van het ophalen van de patiëntvragen en -waarden nog gemist. Voor de PAR is het van belang dat duidelijk wordt, op welke wijze vraag- en waardengericht werken wordt gestimuleerd, uitgevoerd, geborgd en geëvalueerd binnen afdelingen, centra en instituten. Bij de ontwikkeling van zorgpaden is patiëntbetrokkenheid tijdens het gehele traject (bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie) een belangrijke voorwaarde voor de PAR.

De unieke ervaringsdeskundigheid van patiënten is niet alleen bij zorgpaden van meerwaarde maar ook aan de beleidstafels van centra, instituten en afdelingen. Ook vraagt de PAR aandacht voor de onduidelijkheid rond de verantwoordelijkheidsstructuur voor kwaliteit en veiligheid van zorg. Voor de patiënt moet helder zijn wie verantwoordelijk is voor de kwaliteit van zorg.

2. Patiëntparticipatie

De PAR stimuleert en ondersteunt het tot stand komen van passende patiëntparticipatie op niveau van de Raad van Bestuur, bij de afdelingsleiding en bij de individuele zorgprofessional, onderzoeker en docent. In relatie tot het project Fit for the Future vraagt de PAR aandacht voor structurele participatie van patiënten op alle niveaus van de organisatie. Patiëntparticipatie vereist maatwerk en de PAR denkt dan ook, samen met de afdelingsadviesraden, graag mee over de beste vorm.

2.1 Afdelingsadviesraden

Het Radboudumc is het enige ziekenhuis in Nederland waar patiëntparticipatie op decentraal niveau ver is doorgevoerd in de vorm van afdelingsadviesraden. De raden, waarin patiënten vertegenwoordigd zijn, hebben geen wettelijke basis. Maar zij zorgen ervoor dat in het Radboudumc op een betekenisvolle en duurzame manier vorm wordt gegeven aan patiëntparticipatie binnen afdelingen en diensten. Inmiddels zijn er 20 afdelingsadviesraden actief (tabel II). Op de afdelingen Intensive Care en Oogheelkunde, op de polikliniek Geslacht en gender, binnen de oncologische keten Hoofd-hals en het expertisecentrum Late effecten na kanker wordt momenteel de oprichting van een afdelingsadviesraad voorbereid. De afdeling longziekten kiest voor een regionale aanpak en zal een longcarcinoomnetwerk oprichten. Ten behoeve van Parkinsonpatiënten is een regionale adviesraad ingesteld en zijn er plannen voor het realiseren van een lokale adviesraad.

Tabel II: overzicht afdelingsadviesraden

Afdeling	Naam afdelingsraad
Algemene Interne Geneeskunde	PAR AIG
Amalia Kinderziekenhuis	Kinderadviesraad
Amalia Kinderziekenhuis	Ouderraad
Apotheek	PAR Apotheek
Cardiologie/Cardio Thoracale Chirurgie	Afdelingsadviesraad Cardiologie/Cardio Thoracale Chirurgie
Dermatologie	Afdelingsadviesraad Dermatologie
Dienst Geestelijke Verzorging en Pastoraat	PAR DGVP
Gynaecologie en Verloskunde	Women's Cancer (focus op wetenschappelijk onderzoek)
Maag-, Darm- en Leverziekten	PAR Darmfalen
Neurochirurgie (gericht op wetenschappelijk onderzoek bij patiënten met subarachnoïdale bloeding)	SPAR (focus op wetenschappelijk onderzoek)
Neurologie	Afdelingsadviesraad Neurologie
Neurologie (gericht op patiënten met een beroerte)	PARTNER (focus op wetenschappelijk onderzoek)
Nierziekten	Nierpatiëntenvereniging Radboudumc
Psychiatrie	PAR Psychiatrie
Radboud Center for Mitochondrial Medicine	AAR RCMM
Radboud Health Academy	PAR RHA
Reumatische Ziekten	PAR Reumatologie STAP, in samenwerking met de St. Maartenskliniek (focus op wetenschappelijk onderzoek)
Revalidatie	PAR Reva
Tandheelkunde	PAR Tandheelkunde

Tabel III: overzicht afdelingsadviesraden in oprichting

Afdelingsadviesraad in Oprichting
Expertisecentrum Parkinson en Zorg voor Parkinson
IC
Hoofd hals oncologische keten
Oogheelkunde
Expertisecentrum Late Effecten na Kanker
Polikliniek Geslacht en gender

Andere vormen van patiëntparticipatie binnen het Radboudumc zijn bijvoorbeeld het instellen van een patiëntenpanel (het schisispanel op de afdeling Mond-, Kaak- en Aangezichts chirurgie en het patiëntenpanel op de afdeling Urologie). Ook is er samenwerking met andere organisaties (afdeling Geriatrie met Netwerk 100 en afdeling Gynaecologie met de Moederraad) of samenwerking met patiëntenverenigingen (afdeling Hematologie).

De inbreng van de raden varieert; de raden gericht op patiëntenzorg helpen mee de afdelingsstrategie te ontwikkelen en de raden gericht op onderzoek praten mee over de onderzoekagenda en/of het beoordelen van onderzoekaanvragen. De afdelingsadviesraad van de Radboud Health Academy verzorgt zelfs colleges voor studenten en de leden praten mee over het nieuwe curriculum en het onderwijsbeleid van het Radboudumc.

Tijdens een overleg met voorzitters van afdelingsadviesraden blijkt dat het raadplegen van de achterban een gemeenschappelijk thema is en dat de behoefte bestaat om dit onderwerp nader te verkennen. Hierop wordt een bijeenkomst georganiseerd voor de leden van de 20 lokale afdelingsadviesraden op 24 juni 2021. De uitgenodigde sprekers: Eva Vroonland (adviseur patiëntparticipatie PGO Support), Nicole Plum (projectleider Patiëntperspectief UMC Utrecht) en Lilian Brouwer (senior-adviseur Patiëntcommunicatie Radboudumc), verzorgen een presentatie, en met hen wordt verder gesproken en gediscussieerd over dit thema. Gespreksonderwerpen die aan de orde komen zijn onder andere: weet je als afdelingsadviesraad wat er leeft bij je achterban en hoe haal je deze informatie op? Wat kan de afdeling Patiëntcommunicatie hierin voor de raden betekenen?

Op 3 december 2019 is tijdens een bijeenkomst voor leden van afdelingsadviesraden gesproken over de contouren van het nieuwe organisatiemodel en de leden leverden input over wat voor patiënten van belang is in de nieuwe organisatie. Op 8 juli 2022 is daar een vervolg aan gegeven. In aanwezigheid van de voorzitter van de Raad van Bestuur en leden van het kernteam Fit for the Future wordt gesproken over de wijze waarop patiëntparticipatie in de nieuwe organisatie kan worden ingericht en de meerwaarde van patiëntervaringen het beste tot zijn recht kan komen. Dit thema wordt in de organisatie in 2022, samen met het Patiëntenzorg Instituut en de PAR en met de inbreng van de afdelingsadviesraden, verder uitgewerkt.

2.2 Patiëntparticipatie patiëntenzorg

Leden van de PAR zijn als patiëntvertegenwoordiger betrokken bij het uitwerken van verschillende thema's op het gebied van de patiëntenzorg in het Radboudumc. Monique Gotschalk is vertegenwoordigd in de stuurgroep Preventie en de werkgroep Behandelwensen. Helma Verbakel is wekelijks aanwezig bij de door de Raad van Bestuur georganiseerde COVID-bijpraatsessies (Karen Hekking vervangt haar) en Jacques Stoks neemt deel aan de klankbordgroep Transmurale zorg en Transmurale wondzorg. Karen Hekking vertegenwoordigt het patiëntenperspectief binnen het kernteam Gastvrijheid en Rianne Ekkelboom werkt mee aan de invulling van de Valkhofleerstoel die is toegekend aan de Amerikaanse wetenschapper Amy Edmondson.

Professor Edmondson zet psychologische veiligheid binnen organisaties en teams op de kaart en Rianne Ekkelboom denkt mee over psychologische veiligheid voor patiënten. Om als patiënt te kunnen participeren in de patiëntenzorg, het onderwijs en het onderzoek is het belangrijk dat patiënten zich uit durven te spreken en dat zij daartoe ook worden uitgenodigd. Het ervaren van psychologische veiligheid is voor patiënten belangrijk.

Met de afdeling Communicatie overlegt de PAR periodiek over de communicatie richting patiënten en bezoekers en met de klachtenbemiddelaar vindt twee keer per jaar overleg plaats over klachten en verbetermaatregelen.

Met de Chief Medical Information Officer en de Chief Nursing Information Officer vindt periodiek overleg plaats over digitale persoonsgerichte patiëntenzorg in het Radboudumc, en met het hoofd van de Vrijwilligersorganisatie vindt regelmatig afstemming plaats.

Met adviseurs van de afdeling Procesverbetering, Innovatie en Implementatie (PVI) wordt periodiek overlegd over onder andere projecten op het gebied van waardenpeilingen en persoonsgerichte zorg.

Een greep uit de onderwerpen waarover de PAR tijdens persoonlijke gesprekken om input is gevraagd is opgenomen in bijlage II.

2.3 Patiëntparticipatie onderzoek

Inmiddels zijn vier afdelingsadviesraden actief die zich specifiek richten op het patiëntperspectief bij wetenschappelijk onderzoek (zie hiervoor tabel II).

Patiëntparticipatie bij de onderzoeksinstituten verloopt momenteel veelal via patiëntenorganisaties. PAR-lid Anne-Marie Vreman is sinds 2020 lid van de interne adviesraden van het RIMLS (Radboud Institute for Molecular Life Science) en het RIHS (Radboud Institute for Health Science), waarin zij vanuit patiëntperspectief meedenkt over het onderzoeksbeleid. Zij is onder andere lid van de jury van de RIHS-Patient Involvement Award. Sinds 2021 onderhoudt Peter de Goede het contact met de onderzoeksinstituten. De PAR blijft aandacht vragen voor het instellen van patiëntenadviesraden bij de onderzoeksinstituten, voor inspraak van patiënten bij het opstellen van de onderzoek agenda, de onderzoeksopzet, de implementatie en evaluatie.

Voorzitter Rianne Ekkelboom is als jurylid verbonden aan het Academische Alliantie Fonds. Dit fonds stimuleert de samenwerking van medewerkers van het MUMC+ en het Radboudumc op het gebied van onderzoek en innovatie. Samen met een lid van de cliëntenraad van het MUMC+ beoordeelt zij onderzoekaanvragen vanuit het patiëntperspectief. De criteria die zij daarbij hanteren zijn: Heeft het onderzoek meerwaarde voor de patiënt? Levert het onderzoek een positieve bijdrage aan de kwaliteit van leven van de patiënt? Zijn patiënten betrokken bij het onderzoek (vanaf de onderzoekagenda tot aan de evaluatie)?

2.4 Patiëntparticipatie onderwijs

Binnen het onderwijsinstituut (Radboud Health Academy) is een afdelingsadviesraad actief. René Tabak, voorzitter van de raad, verzorgt tijdens een bijeenkomst van voorzitters van cliëntenraden van UMC's een presentatie over de activiteiten van de raad. Vanuit de UMC's bestaat veel interesse voor de wijze waarop in het Radboudumc patiëntparticipatie bij onderwijs en opleiden is georganiseerd.

Met professor Lia Fluit, themaleider werkpleklers, overlegt de PAR periodiek over de lopende onderzoeken op het gebied van persoonsgerichte zorg in de onderwijsprogramma's en op het gebied van werkpleklers.

Peter de Goede maakt in 2021 namens de PAR deel uit van de jury van het Innovatieproject, een bijzondere onderwijsvorm voor eerstejaars studenten Geneeskunde en Biomedische Wetenschappen, waarbij zij in teamverband, bij voorkeur in samenspraak met patiënten, een innovatie in de zorg ontwikkelen.

2.5 Individuele patiëntvertegenwoordigers

Binnen een aantal stuur- en werkgroepen zijn individuele patiëntvertegenwoordigers, al dan niet op voordracht van de PAR, actief bij de volgende projecten:

- Biobankbeleidsraad (*Robert Scholten en Eliana Droog*)
- Stuurgroep (nieuw)Bouw (*Diny van Mechelen*)
- Stuurgroep project Generalist versus specialist (*Wim Allebes*)
- Klankbordgroep Servicebedrijf ontzorgt de zorg (*Carlos Koops*)
- Programma Terugdringen onnodige zorg (*Paul Elsen*)
- Programma Ziekenhuis verplaatste zorg (*Ed Baten*)
- Klankbordgroep Horeca en Drankenautomaten (*Jac Splinter*)
- Challenge team Fit for the Future van het Patiëntenzorg Instituut (*Ed Baten, Toon de Goede, Petra v.d. Voort, Anco Bloemendal*)
- In de gebruikersraad MijnRadboud zijn 8-10 patiënten vertegenwoordigd

Met al deze patiëntvertegenwoordigers onderhoudt de PAR contact.

2.6. Pool patiëntvertegenwoordigers

Op de website van het Radboudumc en in MijnRadboud staat een oproep voor patiënten, om mee te denken vanuit patiëntperspectief over diverse onderwerpen. Geïnteresseerde patiënten die zich naar aanleiding van deze oproep melden bij de PAR, kunnen worden ingezet als deelnemers bij verschillende projectgroepen. Ook verwijst de PAR, vaak met succes, geïnteresseerde patiënten door naar afdelingsadviesraden.

3. Vertegenwoordiging

3.1 Overlegvormen intern

Jaarlijks spreekt de PAR met een vertegenwoordiging van de Raad van Toezicht van het Radboudumc, in het bijzijn van de voorzitter van de Raad van Bestuur. Aan de orde komen dit keer het project Fit for the Future, het thema Persoonsgerichte zorg en de samenwerking tussen de PAR en de Raad van Bestuur. De voorzitter van de PAR heeft regelmatig contact met de voorzitter van de Raad van Bestuur over actuele thema's.

In 2021 treedt Peter de Goede als patiëntvertegenwoordiger toe tot de commissie Identiteit.

Op het gebied van kwaliteit en veiligheid wordt periodiek overlegd met de voorzitter van het Instituut Waarborging Kwaliteit en Veiligheid en met het hoofd van de Unit Interne Audit. Ook zijn Rianne Ekkelboom en Karen Hekking aanwezig bij het jaargesprek met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ).

Met de voorzitters en ambtelijk secretarissen van andere medezeggenschapsorganen van het Radboudumc (VAR, Stafconvent, Ondernemingsraad, UMC-raad) vindt afzonderlijk, en maandelijks in gezamenlijkheid, overleg plaats om standpunten uit te wisselen.

Rianne Ekkelboom en Wim Roelofs nemen namens de PAR deel aan de Voorbereidingscommissie Fit for the Future. Tijdens bijeenkomsten van deze commissie worden de medezeggenschapsorganen van het Radboudumc meegenomen in de voortgang van het project Fit for the Future.

3.2 Bijeenkomsten intern

De PAR-leden bezoeken geregeld interne bijeenkomsten waarvoor zij zijn uitgenodigd. De bijeenkomsten vinden in verband met COVID-19 bijna allemaal online plaats.

De PAR is vertegenwoordigd bij de volgende interne bijeenkomsten:

- Nieuwjaarsbijeenkomst Radboudumc
- Maandelijkse grand rounds waar een actueel thema wordt besproken over innovatieve patiëntenzorg, wetenschap of opleidingen
- Diverse webinars en werkconferenties, georganiseerd door de Raad van Bestuur, over het project Fit for the Future
- Diverse strategiebijeenkomsten, georganiseerd door de Raad van Bestuur
- Diverse dialoogsessies van de medezeggenschapsraden met de Raad van Bestuur, over het project Fit for the Future
- Webinar Visie op Paramedische zorg in het Radboudumc
- Webinars ten behoeve van de JCI (Joint Commission International)-accreditering
- Webinar Terug- en vooruitblik op Acute Opname Afdeling
- Oratie Lia Fluit, hoogleraar Innovatief en persoonsgericht werken in de gezondheidszorg
- Webinar Servicebedrijf ontzorgt de zorg
- Webinar over de begroting 2022
- Bezoek Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd over Persoonsgerichte zorg
- Jaarlijkse conferentie Onderwijs en Onderzoek in het Radboudumc

- Jaarlijkse informele ontmoeting tussen SKU-bestuur, Raad van Bestuur en medezeggenschapsorganen
- Symposium Menselijke maat in de zorg: vrees of visie? Georganiseerd door de vakgroep Ethiek van de Gezondheidszorg van de afdeling IQ Healthcare
- Promotie Angeliën Sieben, verpleegkundig directeur concernstaf Kwaliteit en Veiligheid
- Werkconferentie over het onderwerp: De patiënt als partner in onderwijs en onderwijsontwikkeling in de Radboud Health Academy: van unique selling point naar serious business
- Startbijeenkomst van het project Empower2Decide

3.3 Presentaties

Rianne Ekkelboom verzorgt op uitnodiging een presentatie voor een bijeenkomst van het lerend netwerk patiëntparticipatie van het Universitair Medisch Centrum Groningen. Rianne schetst hierin de wijze waarop patiëntparticipatie in het Radboudumc is vormgegeven. De presentatie wordt goed ontvangen en er wordt met waardering gereageerd op de vele afdelingsadviesraden die in het Radboudumc actief zijn. Rianne verzorgt ook de introductie tijdens een online kick-off bijeenkomst over het nieuwe serviceconcept van ontvangst in de nieuwbouw in het Radboudumc. Zij geeft vanuit patiëntperspectief haar visie op een gastvrije ontvangst. Tijdens een webinar over het project Fit for the future onderstreept Rianne het belang van het meenemen van aspecten die voor patiënten van belang zijn. Zij noemt onder andere de structurele, geformaliseerde participatie van patiënten op alle niveaus in de organisatie en binnen alle instituten en de overdracht van zorg, persoonsgerichte zorg, het hoofdbehandelaarschap en het ophalen van patiëntvragen en -waarden.

In een artikel in de Radbode over Fit for the Future en tijdens haar optreden in een webinar vraagt Rianne Ekkelboom nogmaals aandacht voor de PAR-aandachtspunten en voor de effecten voor patiënten ten aanzien van dit project.

Helma Verbakel vraagt in een door haar geschreven voorwoord voor de Radbode aandacht voor patiënten die door COVID-19 wachten op uitgestelde zorg. Zij adviseert om hierover tijdig en adequaat met de patiënt te communiceren en om, gedurende de wachttijd, extra hulpmiddelen aan te bieden.

Rianne Ekkelboom is ook geïnterviewd voor het blad Verbind over wie de voorzittersrol moet innemen (de huisarts of de medisch specialist) bij een multidisciplinaire patiëntenbespreking in het ziekenhuis.

Uit Verbind: 'De voorzitter dient de patiënt door en door te kennen. Ik vind het belangrijk dat de voorzitter de context van patiënten goed weet. Sterker nog, ik zou ernaartoe willen dat patiënten zélf bepalen wie deze besprekingen voorziet. Zij weten immers wie hen het beste kan vertegenwoordigen. Het mooiste zou zijn als patiënten, die dat willen, op cruciale momenten zelf bij het MDO aanwezig zijn. Zo worden belangrijke beslissingen meer samen genomen.'

3.4 Externe overlegvormen

De PAR is vertegenwoordigd in een aantal externe commissies. Zo is Monique Gotschalk actief binnen het NFU-kennisnetwerk Patiënt als partner en Anne-Marie Vreman binnen de NFU-projectgroep Toestemming aan de poort.

Rianne Ekkelboom neemt als patiëntvertegenwoordiger deel aan een panel dat zich buigt over de de-implementation van medische behandelingen en daarover publiceert in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde. Rianne neemt ook deel aan een landelijke klankbordgroep over medisch specialistische zorg.

In deze klankbordgroep van het programma Zorg Evaluatie en Gepast Gebruik (ZE&GG) werken patiënten, zorgverleners, zorgaanbieders, zorgverzekeraars en de overheid samen om voor iedereen in Nederland de beste passende zorg te krijgen.

De voorzitter neemt, samen met een PAR-lid, deel aan bijeenkomsten van het platform CRAZ (Cliëntenraden Academische Ziekenhuizen). De leden komen dit jaar twee keer online bij elkaar en zij treffen elkaar ook een keer fysiek in het Radboudumc. Tijdens de bijeenkomst in het Radboudumc worden inhoudelijke bijdragen geleverd door Carolijn Ploem (lid Raad van Bestuur), Ronald Lolkema (directeur Strategieontwikkeling), Bas Bloem (hoogleraar Neurologie), René Tabak (voorzitter afdelingsadviesraad Radboud Health Academy) en Joost Eijkhout (voorzitter afdelingsadviesraad Cardiologie/Cardio Thoracale Chirurgie). Gespreksonderwerpen die dag zijn: de rol van het Radboudumc in de regio en toekomstige regionale samenwerkingsvormen, het succesvolle project Parkinsonnet en patiëntparticipatie in het Radboudumc. Ter afsluiting van de bijeenkomst verzorgen de enthousiaste medewerkers van de afdeling Bouwzaken vol trots een rondleiding door de nieuwbouw.

Het regionaal voorzittersoverleg van cliëntenraden van samenwerkende ziekenhuizen, dat normaliter twee keer per jaar wordt gehouden, vindt dit jaar geen doorgang in verband met COVID-19. Per e-mail wordt wel contact onderhouden door de voorzitters.

Met de cliëntenraad van Zorggroep ZZG wordt een eerste kennismakingsgesprek gevoerd waarbij de afspraak wordt gemaakt om in 2022 gezamenlijk te praten over de samenwerking die is gestart tussen Zorggroep ZZG en het Radboudumc.

3.5 Bijeenkomsten extern

Externe bijeenkomsten worden veelal bezocht door de voorzitter samen met één of meerdere PAR-leden en de ambtelijk secretaris.

De PAR is vertegenwoordigd bij de volgende bijeenkomsten:

- Online symposium De geëngageerde patiënt: van fictie naar feit, georganiseerd door Bruggink Communicatie Support
- Health Valley Event 2021
- Online bijeenkomst vertegenwoordigers cliëntenraden binnen het netwerk acute zorg (ROAZ)
- Ondertekenen raamovereenkomst ZZG/ Radboudumc
- Webinar voor patiënten met mitochondriële ziekten
- Symposium Zorgevaluatie en gepast gebruik, georganiseerd door het platform Zorgevaluatie en gepast gebruik
- NFU-kennisnetwerksymposium De patiënt als partner
- Online minisymposium Patiëntparticipatie in zorg en welzijn, georganiseerd door Stichting Ikone
- Online verdiepingssessie Optimaliseren van zorgpaden en zorginformatie in het LUMC
- Presentatie rapport 'Kiezen voor houdbare zorg' van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

Foto: ondertekening raamovereenkomst

3.6 Samenstelling PAR

Op 1 september 2021 loopt de tweede benoemingstermijn af van Monique Gotschalk en Anne-Marie Vreman. Beiden zetten zich al acht jaar in voor patiënten van het Radboudumc, en voor de PAR in het bijzonder. Monique richt zich met name op EHealth en innovaties en neemt veelvuldig deel aan diverse projectgroepen. Anne-Marie richt zich met name op de thema's onderzoek en onderwijs en verzorgt jarenlang de jurering van de innovatievoorstellen door studenten Geneeskunde en Biomedische Wetenschappen.

Foto: Anne-Marie Vreman

Foto: Monique Gotschalk

In de nieuwe leden Peter de Goede, Tanja Schoenmakers en Gérard Hendriks zijn waardige opvolgers voor Monique en Anne-Marie gevonden. Peter richt zich op de thema's onderwijs en onderzoek en identiteit en zingeving. Tanja is, samen met Wim Roelofs, actief binnen de portefeuilles financiën, bedrijfsvoering en kwaliteit en veiligheid. Gérard richt zich, samen met Helma Verbakel, op het versterken van het contact met de achterban en op persoonsgerichte zorg.

De volledige portefeuillevverdeling ziet er als volgt uit:

Wetenschappelijk onderzoek en onderwijs	Peter de Goede
Financiën en bedrijfsvoering	Tanja Schoenmakers / Wim Roelofs
Communicatie en contact met de achterban	Helma Verbakel / Gérard Hendriks
Netwerkgzorg, overdracht van zorg, zorgpaden	Jacques Stoks / Karen Hekking
Kwaliteit en veiligheid van zorg	Wim Roelofs / Tanja Schoenmakers
Innovatie en digitale zorg	Karen Hekking / Helma Verbakel
Preventie	Wim Roelofs / Jacques Stoks
Identiteit/zingeving	Peter de Goede
Persoonsgerichte zorg	Karen Hekking / Gérard Hendriks

De PAR is als volgt samengesteld:

Voorzitter	Mw. Rianne Ekkelboom
Lid, vicevoorzitter	Mw. Yvonne Oude Luttikhuis, overleden op 11 februari 2021
Lid	Mw. Monique Gotschalk, tot 1 september 2021
Lid	Dhr. Jacques Stoks
Lid	Mw. Helma Verbakel
Lid	Mw. Anne-Marie Vreman, tot 1 september 2021
Lid	Mw. Karen Hekking
Lid	Dhr. Wim Roelofs
Lid	Dhr. Peter de Goede, vanaf 1 januari 2021
Lid	Mw. Tanja Schoenmakers, vanaf 1 januari 2021
Lid	Dhr. Gérard Hendriks, vanaf 1 januari 2021
Ambtelijk secretaris	Mw. Elke Pastoors
Secretaresse	Mw. Claudia van Trigt tot 1 december 2021
	Mw. Eva von Stockhausen vanaf 11 maart 2022

Foto: Rianne Ekelboom

Foto: Gérard Hendriks

Foto: Tanja Schoenmakers

Foto: Peter de Goede

Foto: Helma Verbakel

Foto: Karen Hekking

Foto: Wim Roelofs

Foto: Jacques Stoks

Foto: Elke Pastoors

Foto: Eva von Stockhausen

4. Informatie en contact

Medewerkers van het Radboudumc vinden meer informatie over de PAR op intranet:

[Adviezen van de PAR - Radboudumc](#)

Patiënten en andere externe geïnteresseerden kunnen voor meer informatie contact opnemen met de PAR via de postbus: patientenadviesraad@radboudumc.nl of de [webpagina](#) van de PAR raadplegen.

Bijlage I: besproken onderwerpen tijdens PAR vergaderingen 2021

- *Nieuwe organisatie- en besturingsmodel*: tijdens diverse vergaderingen is samen met de voorzitter van de RvB gesproken over het project Fit for the Future.
- *Roadmap MijnRadboud, digitalisering in de zorg en het project Zorgpaden*. Guido van den Broek (Chief Medical Information Officer) verzorgt een presentatie over deze onderwerpen.
- *Project specialist & generalist*. Sietske Grol (beleidsadviseur) geeft een update over de voortgang van dit project en Wil Allebes (patiëntvertegenwoordiger) vertelt over zijn inbreng vanuit het patiëntperspectief binnen de stuurgroep.
- *Patiëntbetrokkenheid bij onderzoek*. Naar aanleiding van de door Josee Custers gewonnen Patient Involvement Award, uitgereikt door het Radboud Institute for Health Sciences, voor haar onderzoek naar patiëntbetrokkenheid bij wetenschappelijk onderzoek, discussieert de PAR over dit onderwerp met Judith Prins (directeur RIHS).
- *PAR-notitie over patiëntparticipatie*. Er wordt een gezamenlijk standpunt bepaald over de rol van de PAR.
- *Kritische Prestatie Indicatoren in relatie tot Fit for the Future*. Arjan Verhoeven (lid van het regieteam Fit for the Future) geeft een toelichting op het bepalen van KPI's, waarna hierover wordt gediscussieerd met de PAR.
- *Project Doen of laten*. Eva Verkerk (onderzoeker IQ Healthcare) verzorgt een presentatie over dit project en Paul Elsen (patiëntvertegenwoordiger) vertelt over zijn inbreng vanuit het patiëntperspectief.
- *COVID-19 verpleegplan en tips voor verpleegkundig persoonsgerichte zorg*. Verpleegkundig wetenschappers Linda Smulders en Merel Diebels geven een presentatie over dit verpleegplan.
- *Inrichtingsplan Patiëntenzorg Instituut*. Met Joost Hopman (medisch kwartiermaker) en David de Louw (bedrijfskundig kwartiermaker) wordt het inrichtingsplan van het Patiëntenzorg Instituut besproken.
- *Maruda rapport*. Mirelle Hanskamp (hoofd Unit Interne Audit), Bregje Strijbos (hoofd Zorgcalamiteiten), Roland Blom (HR-manager) en Dineke Leeuwma (HR-manager) geven een toelichting op het plan van aanpak dat door de afdeling Kwaliteit en Veiligheid is opgesteld, naar aanleiding van een casus op de afdeling Medische Oncologie.
- *Auditrapporten 'Kwaliteit en veiligheid van zorg bij organisatieveranderingen' en 'Kwaliteit van zorg in relatie tot werkdruk'*. Petra van Gurp (voorzitter Instituut Waarborging Kwaliteit en Veiligheid) en Mirelle Hanskamp (hoofd Unit Interne Audit) geven een toelichting op de aanbevelingen uit beide auditrapporten.

Bijlage II: overige PAR-input en adviezen

Een greep uit de onderwerpen waarover de PAR om advies is gevraagd tijdens persoonlijke gesprekken met een PAR-afvaardiging:

- *Inrichting van een toekomstige innovatie-hub en werkwijze van Health Innovation Lab.* De PAR adviseert om ook op gebied van innovatie een adviesraad in te richten.
- *Draagbare infuus pomp.* Deze innovatie is volgens de PAR een welkome aanvulling voor bepaalde patiëntengroepen, omdat het een toename van vrijheid en zelfstandigheid kan betekenen.
- *Operationeel maken van de eventuele triage tijdens fase 3 ('code zwart') i.v.m. COVID-19.* De PAR is van mening dat de voorbereiding in het Radboudumc met zorgvuldigheid is opgepakt en dat de organisatie er klaar voor is, mocht fase 3 actueel worden.
- *Interne auditstructuur.* De PAR stelt voor om patiënten bij de audits te betrekken, zowel bij de totstandkoming, uitvoering als de evaluatie van de audits.
- *Audit over de gevolgen van werkdruk en (team)samenwerking voor kwaliteit en veiligheid van zorg.* De PAR geeft als suggestie mee om over dit thema ook specifieke vragen op te nemen in de patiënttevredenheidsmeting.
- *Helpdesk Digitale zorg.* De PAR adviseert om de helpdeskmedewerkers ook te trainen op het gebied van persoonsgerichtheid.
- *Audit over de organisatieveranderingen in relatie tot kwaliteit en veiligheid.* De PAR-aandachtspunten in relatie tot Fit for the Future worden aan de auditoren meegegeven, evenals de suggestie om over dit thema vragen op te nemen in de patiënttevredenheidsmeting.
- *Project Fit for Surgery.* De PAR wordt geïnformeerd over dit succesvolle programma, dat patiënten fitter aan de operatie laat beginnen.
- *Peer support.* De PAR adviseert om, naast support voor medewerkers, ook na te denken over patiënt support, bijvoorbeeld als onderdeel van het Radboudprogramma Healthy professional.
- *Ontvangst van patiënten en bezoekers in de avond en nacht vanwege de verhuizing van de meldkamer van de afdeling Beveiliging uit de centrale hal.* De PAR vraagt aandacht voor de vaak stressvolle situatie waarin patiënten en bezoekers zich in de avond en nacht melden. Een warme ontvangst is dan belangrijk.